

Kmečki fantje, v zimsko kmetijsko šolo!

Mnogo je slovenskih kmetov, tako malo med njimi pa za svoj poklic strokovno izobraženih! Statistika pravi, da imamo v Sloveniji 120.000 kmetov, do sedaj pa je dovršilo kmetijske šole komaj 2000 kmečkih sinov. To je za kmečki stan zelo žalosten pojav in razumljivo je, če se slišijo vsesplošne pritožbe, da kmetijstvo propada. Skoro vsak drug stan, čevljar, mizar, trgovec ali kateri koli, ima za seboj svoje strokovne šole, samo kmet se za svojo izobrazbo nič ne briga. Ni čuda, če ga drugi stanovi zviška gledajo in povsod omalovažujejo. Sedaj dovrši v Sloveniji vsako leto komaj kakih 120 kmečkih sinov kmetijske šole. Kaj je to za 120.000 kmetov! Kako naj gospodarji kmetujejo, če nimajo zadostne strokovne podlage? Brez te pa v današnjih težkih časih ni mogoče pravilno gospodariti.

Res je sicer, da ob današnjem pomanjkanju kmečkih poslov marsikatera kmetija težko pogreša vsako domačo delovno moč in mnogi oče ne da rad svojega sina v celoletno kmetijsko šolo, ker bi namesto njega moral čez leto najeti dragega posla in plačevati še za sinovo šolanje. Pa tudi za take kmetije je banska uprava poskrbela ter ustanovila zanje zimске kmetijske šole. Te trajajo samo pet zimskih mesecev: od začetka novembra do konca marca, zato pa dve zimski. Pozimi vsak kmet

laže pogreša sina, ko v gospodarstvu ni take nujne zaposlitve.

Teoretično pridobi gojenec zimске kmetijske šole skoro ravno toliko, kot v celoletni šoli, ker se v dveh tečajih v desetih mesecih obdela skoro ista snov. Samo nekoliko manj prakse je, ker se v zimski dobi ne morejo vršiti ista dela kot poleti. Vkljub temu pridobi vsak učenec te šole toliko splošne in strokovne izobrazbe, da bo lahko pozneje kot samostojen gospodar svojo kmetijo tako dobro upravljal, kakor bo pač času primerno mogoče.

Velika prednost te vrste šol je v tem, da gospodarju-očetu ni treba v enem letu šteti oskrbovalnine, četudi je ta nizka, za vseh deset, ampak samo za pet mesecev. Kakih 600 do 1000 din za to dobo pa lahko žrtvuje večina naših kmetov za izobrazbo svojega sina-naslednika. To dovolj jasno priča, da ni nobena strokovna šola tako poceni, kakor je zimska kmetijska šola.

Marsikateri kmečki gospodar, ki želi sebi in svojemu nasledniku dobro, naj temeljito premisli in se odloči, da pošlje svojega sina v zimsko kmetijsko šolo, saj je sedaj pravi čas za to. Pogoji glede plačevanja oskrbovalnine, v kolikor pripade na gojenca, so tako ugodni, da jih lahko zmagaja še tako reven kmet. Precejšen del iste plačila itak banska uprava. Za podrobnejša pojasnila pa se obrnite na ravnateljstvo kmetijske šole v Sv. Juriju ob juž. žel.

Poslednje vesti

Zadnje novice v češkoslovaško-nemškem sporu zaradi sudetskih Nemcev

Kratka vsebina Hitlerjeve spomenice

Že spredaj omenjamo Hitlerjevo spomenico Češkoslovaški, v kateri so naslovljene na vlado v Pragi zadnje zahteve nemškega kanclerja glede odstopa sudetsko-nemškega ozemlja Nemčiji do 1. oktobra. V tej spomenici zahteva Hitler: umik vsega češkega vojaštva iz krajev, kateri so označeni na spomenici priloženi karti. Izpraznjene kraje morajo Čehi izročiti v dosedanjem stanju. Češka vlada mora odpustiti vse sudetske Nemce, ki služijo v vojski ali policiji, in sicer brez ozira na to, v katerem delu države služijo. Praška vlada mora izpustiti na svobodo vse zaradi političnih prestopkov zaprte sudetske Nemce. Zadnje točke spomenice pa se nanašajo na plebiscit in organizacijo, katerega naj nadzira mednarodna komisija, in te omenjamo spredaj.

Vlada v Pragi odklonila spomenico

Hitlerjeva spomenica je bila izročena praški vladi s posredovanjem Anglije. Češkoslovaška vlada je Hitlerjeve predloge proučila in je dne 26. septembra izročila Londonu odgovor, v katerem pravi, da to, kar zahteva Hitler, dejansko ni rešitev sudetsko-nemškega vprašanja, ampak zahteva, da zasede Nemčija z vojsko vse vojaško pomembne točke na češkoslovaški meji. To odklonilno stališče praške vlade omiljuje angleško časopisje s tem, da je Hitlerjeva spomenica diktat (narekovanje) ne samo češkoslovaški, ampak Franciji in Angliji in ne kaže dobre volje za pogajanja.

Ukrepi Češkoslovaške

Da se zajezi sovražna propaganda po radiu, so odredile praške oblasti, da morajo po nekaterih pokrajinah takoj oddati radijske sprejemnike. Odlok je bil takoj izvršen. V nadomestilo

bodo organizirali javne oddaje ter bodo nadomestili zvočnike po javnih prostorih. Za primer letalskih napadov so bili po nekaterih pokrajinah izvršeni poskusi zatemnitve. Ti poskusi se vršijo največ v Pragi. Angleška poročila iz Prage trdijo, da je na češkoslovaških mejah približno en milijon vojakov. Vsak je moral vzeti s seboj za dva dni hrane, zimsko perilo in jedilno orodje. Vsi so moderno oboroženi.

Obrambni ukrepi Anglije in Francije

Angleško vojno brodogradništvo se zbira z vso naglico na Sredozemskem, Atlantskem in Severnem morju ter v Indijskem oceanu. Vse angleške vojne ladje so pozvane, da se nemudoma zberejo na določenih mestih. Angleži imajo pripravljenih 35 milijonov mask proti strupenim plinom. — V Londonu so odprli 26. septembra poseben urad za rekrutiranje prostovoljcev za suhozemsko armado. Za varstvo velikih angleških mest so storjeni vsi ukrepi, da bo mogoča izselitev civilnega prebivalstva in že gradijo z največjo naglico zavetišča proti letalskim napadom.

Francoski notranji minister Sarraut je podal časnikiarjem izjavo o pripravah Francije za pri-

Vsak je svoje sreče kovač!

V kratkem se prične 37. kolo državne razredne loterije, ko bo zopet izžrebanih velikih in manjših dobitkov v skupni vrednosti ca 65.000.000 din. Ne obotavljajte se in obrnite se čimprej in zaupljivo na našo hišo sreče in glavno kolekturo

Bezjak - Maribor

Gosposka 25, telefon 20-97, kjer boste našli veliko izbiro novih srečk! Odločite se pravočasno! — Sreča Vas kliče! — Cela srečka stane 200 din, polovica 100 din in četrtinka 50 din. 1465

mer obrambe. Ukrenjeno je vse, da se lahko izseli iz Pariza na sto tisoče ljudi in izdelan je načrt za nagli prevoz po železnicah in z drugimi prometnimi sredstvi. Tudi v podeželju je ukrenjeno vse potrebno. Vsi prefekti so prejeli nalog, naj pripravijo vse, da bodo na deželi sprejemali begunce. Za primer letalskega napada je v Parizu postavljenih več sto siren za alarmiranje prebivalstva. Odbor za obrambo mesta je pripravil 43 tisoč zavetišč. Gasilci so bili ojačeni za 6500 mož in lahko v primeru napada na Pariz gasijo tisoč požarov naenkrat. V pripravljenosti so tudi posebne čete za razkužitev strupenih plinov in za prezračenje.

Stališče Mussolinija in Italije

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je govoril 26. septembra na velikem fašističnem zborovanju v Veroni. Med drugim je rekel, da je še samo nekaj dni časa, da se sudetsko-nemško vprašanje uravna mirno. Če se ne bo našel mož, kateri bi mogel preprečiti spopad, bo v prvem trenutku ta spor in spopad krajevnega značaja. Mussolini še verjame, da Evropa ne bo hotela vojne, ki bi uničila njo samo. Evropa ima še mnogo večje potrebe, kakor pa, da bi povečala število grobnic na mejah svojih držav. Šele v tretjem razvoju bo dobil spor tak značaj, da bodo tudi Italijani prisiljeni, da posežejo vanj in tedaj ne bodo niti za hip oklevali. Mussolini je naglasil, da se more dovršiti razvoj dogodkov do posega Italije z izredno naglico. — Iz Rima so objavili, da je sklican za 1. oktober veliki fašistični svet, na dan, ko poteče rok za odgovor Češkoslovaške na Hitlerjevo spomenico. Ob tej priliki bo zavzel veliki fašistični svet svoje končno stališče.

V skrajno napetost je posegel celo predsednik Združenih držav Severne Amerike

Predsednik Združenih držav Severne Amerike Roosevelt je naslovil na dr. Beneša in Hitlerja brzojavki, v katerih ju prosi, naj ne prekineta pogajanj, ki bi mogla miroljubno urediti vsa vprašanja. Dokler trajajo pogajanja, živi upanje, da bosta razum in duh pravčnosti mogla zmagati in da bo moči preprečiti novo prelivanje krvi. Kadar se pogajanja prekinejo, je izključen vsak razlog razuma in odloča samo še sila. Sila pa ne rodi nobenega ugodnega rezultata za bodočnost, ne v blagor človeštva. Roosevelt pravi, naj siklenejo mir pred vojno, ne šele po vojni.

Kaj je rekel Hitler 26. septembra zvečer?

V športni palači je imel Hitler 26. septembra ob osmih zvečer govor na zborovanju, katerega so se udeležili številni begunci iz Sudetov. V težko pričakovanem govoru je med drugim napadal predsednika Češkoslovaške dr. Beneša. Da bi se prikupil Franciji, je povedal, da ne mara Nemcev iz Alzacije-Lorene (ki je francoska pokrajina), ker da so ti ljudje že siti vojne, zato jih hoče pustiti, da živijo v miru. Na angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in na predsednika ameriških Združenih držav je naslovil zahvalo za trud okrog mira. Poljake je skušal pridobiti z zahvalo, da imajo pametnega moža na vodstvu, s katerim se je lahko sporazumel. Da bi se mu v težkem trenutku Mussolini ne izneveril, ga je opomnil na njegove besede po končani zasedbi Abesinije, ko je rekel, da »tega (namreč, da je bila Nemčija na strani Italije) ne bo Nemčiji nikdar pozabila«. Počastil je tudi Mussolinija z »mojim velikim prijateljem«. Če bi pa bil še kdo proti njemu, je Hitler povedal, da so to njegove zadnje skomine po ozemlju v Evropi in da ne bo prav ničesar več zahteval. Da je pa navdušil svoje ljudi, je povedal, da je bil frontni vojak in da se nič ne boji, ker je za

Kmečka trgovina

Novo določbe za trgovino z deteljnim semenjem

V naši banovni obstoji deset deloma banovinskih deloma zasebnih Trifolin čistilnic deteljnega semena. Trifulin čistilnice odstranjujejo s pomočjo kovinskega praha, ki učinkuje s pomočjo elektromagneta na trifolin čistilnici, deteljno seme od semena deteljne predenice. Površina deteljnega semena je gladka, površina predenicega semena pa ne, zato se predenicega semena kovinski prah oprime in se potem tako oprášeno predenice seme s pomočjo elektromagneta odstrani. Po zakonu o kontroli semen kulturnih rastlin z dne 30. septembra 1921 in pravilnika k temu zakonu z dne 17. oktobra 1922 je namreč prepovedano trgovanje z deteljno predenico okuženimi semeni in se smatra nečisto seme kot nedobro. Zato se tako seme ne sme prodajati razen čistilnicam. Nadalje pravi pravilnik o kontroli semenja kulturnih rastlin, da morajo prekupci, ki nimajo strojev za čiščenje semen, biti pooblaščenici za kupovanje takega semena od oseb, ki imajo take stroje. Zato smejo kupovati nečisto seme samo oni trgovci, ki so za to pooblaščenici od lastnika Trifolin-čistilnic. Ti pooblaščenici morajo tako nakupljeno seme oddajati čistilnicam, ne pa prodajati naprej, najmanj na potrošnikom-kmetovalcem. Oni trgovci, ki prodajajo nečisto deteljno semenje kmetovalcem s pooblastilom, imajo pooblastilo samo v ta namen, da prodajajo direktno nečisto seme. Toda potrošnikom se sme prodajati samo ono semenje, ki ga plombira državna kmetijska ogledna in kontrolna postaja.

Kako je na žitnem trgu

Napet položaj v svetovni politiki je vplival tudi na naš žitni trg. Pridelovalci so postali oprežnejši, nič več ne silijo z žitom na trg ter je cena zaradi tega za nekaj dinarjev že poskočila. Pšenica se sedaj kupuje za domače potrebe, dočim jo Prizad, ki jo rabi za izvoz, kupuje le manjše količine. Zadnje dni je Prizad sklenil s Svico veliko dobavno kupčijo ter je prodal 2000 vagonov pšenice. Cena pšenice je naslednja: bačko-slavonska pšenica, okolica Novega Sada in Sombora notira 154—156 din, gornjebačka 157—158 din, gornje banatska-potiska 158—160 din, srednja in južna banatska 153—155 din. Zelo veliko je povpraševanje po koruzi. Na trgu se pojavlja že tudi nova, umetno sušena koruza. Cena za koruzo v storžih je 120 din. Stara koruza se prodaja danes po 145 din, nova, umetno posušena pa po 125 din.

Pogajanja z Nemčijo preložena

V začetku oktobra bi morala biti trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Nemčijo zaradi ureditve vprašanja plačevanja in medsebojne blagovne trgovine. Kot kraj sestanka je bil določen Köln. Kakor pa sedaj poročajo, je ta sestanek odložen za negotov čas zaradi sedanjih evropskih političnih razmer. Od teh pogajanj so si obetali zlasti naši lesni trgovci oživitve lesne trgovine z Nemčijo.

Goveja živina

Slinavka je menda že ukročena. Zadnje čase se ne javljajo novi primeri okuženja po tej nevarni kugi, pa so zaradi tega tudi zadnji sejmi nekoliko oživel. Seveda pa so ostale stroge odredbe tudi še nadalje v veljavi ter je cela vrsta sejmov ukinjenih. Na zadnjih sejmih je bil položaj sledeč: Planina: volji 6.25, 5.50 in 4.25 din, telice 5.50, 4.50 in 4.25 din, krave 4 in 2.50 din, junci 4—5, bikli 4 din. — Gradec pri Črnomlju: teleta 5—5.50, junci 3, volji 4.50, krave 2.50 do 3.50 din. — Dole pri Litiji: volji 4.50—5 din, krave in junci 4—4.50 din. — Kranj: volji 6.50, 6 in 5.25 din, telice 6.25, 5.50 in 5 din, krave 5.50, 4.75 in 4.25 din, teleta 8 in 7 din. — Krško: volji 6, 5.50 in 5 din, telice 5.50, 5 in 4.50 din, krave 5, 4 in 3.50 din, teleta 6—7.50 din. — Murska Sobota: bikli 5—6, 4.50 in 4 din, telice 5.50 do 6, 4.50—5 in 4 din, krave 4, 3 in 2.50 din, teleta 6 in 5—5.50 din. — Ljutomer: telice 4.50—5, 4—4.50 in 4 din, krave 5, 3.50—4 in 2—2.50 din, teleta 7 in 5—6 din.

Svinje

Na sejmu v Ptujju je znašal dogon 185 svinj in 153 prascev. Prodanih je bilo 86 rilcev; cene: pršutarji 7—7.50 din, debele svinje 8 din, plemenske svinje 6.50—7 din. Mladi pujski 100 do 150 din za glavo. — Na Gorenjskem se prodajajo špeharji po 10.50 din, pršutarji po 8.50—9.50 din,

mladi pujski 7—8 tednov stari pa po 150—220 din za glavo. — V Posavju so špeharji po 11, pršutarji po 6—9 din, svinje za rejo po 7—8.50 din. — Na Murskem polju so svinje po 6—7 din za 1 kg žive teže.

Hmelj

Zadnje uradno poročilo iz Zalca javlja, da izredno živahno zanimanje in povpraševanje v hmeljski kupčiji traja dalje. Cene so se nadalje dvignile ter se je plačevalo za boljše in najboljše blago 29—30 din za kilogram, z napačnim vred pa izjemoma že tudi nekaj več; izpod 28 din za 1 kg pa sploh skoro ni dobiti nobenega blaga več. Ker so zaloge letošnjega pridelka v prvi roki že zelo pihle, je zaključna tendenca prav živahna in čvrsta. — Kakor poročajo iz drugih hmeljskih okolicev, je kupčija nekoliko bolj mirna.

Mariborski trg

Na trg v soboto, 24. septembra, so špeharji pripeljali osem svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 15 din, slanina 13—15 din. Na trgu je bilo 16 voz in 105 vreč krompirja 0.75—1.50 din, 43 vreč čebule 2—3 din, česen 5—7 din, 10 voz zelja

glava 0.50—3 din, kislo zelje kg 4 din, repa komad 1 din, kumarce komad 0.25—1 din, zelena paprika 6—13 komadov 1 din, karfiola komad 1—8 din, ohrovt 0.50—2 din, hren kg 8—9 din, zelena komad 0.50—3 din, buče 0.50—2.50 din, paradizniki kg 3—4 din, šopek peteršilja 0.50 do 1 din, glavna solata komad 0.50—1.50 din, endivija kom. 0.25—1 din, motovilec (repincelj) in špinača, kupček 1 din, por komad 0.25—1 din, vrtno korenje, fižol v stročju kupček 1 din, redkev šopek 1 din. Sadje se je prodajalo: jabolka 2—5 din, hruške 4—8 din, sirove 6—8 din, črnice liter 3 din, brusnice 9—10 din, breskve kg 3 do 10 din, grozdje 3—8 din, ceili orehi 10 din, luščeni orehi 36—40 din, kostanj 5 din, šipek liter 2.50 do 3 din. Na trgu je bilo 9 vreč pšenice 1.75 do 2 din, 8 vreč rži 1.50—1.75 din, 9 vreč ječmena 1.25—1.50 din, 14 vreč koruze 1.50—1.75 din, 8 vreč ovsa 1 din, 8 vreč prosa 1.25—1.50 din, 7 vreč ajde 1.50 din, 16 vreč fižola 1.50—2.50 din. Mleko je bilo liter 1.50—2 din, smetana 10 din, surovo maslo kg 24 din, čajno maslo 28—32 din, domači sir 10 din, jajca komad 0.75—1.25 din. Prinešeno je bilo 203 kokoši 18—25 din, 764 komadov piščancev, par po 18—50 din, 11 gosi 35 do 40 din, 27 puranov 35—45 din, 38 rac 12 do 20 din, 18 domačih zajcev 5—20 din. Na trgu je bilo samo dva voza otave, ki se je cenila od 63 do 70 din za 100 kg.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Prodajalka se ni zbrisala hipotek raz bremenprosto prodanega zemljišča. K. F. v S. Leta 1935 ste kupili od veleposesnice, čije posestvo je obremenjeno z več hipotekami, gozdno parcelo, pri čemer bi morali plačati kupnino do 15. januarja 1936, prodajalka pa bi morala oskrbeti zbris hipotek raz prodane parcele do 25. marca 1936. Slednjega prodajalka se ni storila, niti niste Vi — razen nadevka — plačali kupnine. Na posamezna vprašanja vam odgovarjamo: Upniki, kojih terjatve so zavarovane s hipotekami na sedaj Vaši gozdni parceli, smejo z izvršbo seči na Vašo parcelo, ako je bila izvršljivost njih terjatve zaznamovana, preden je bila lastnina parcele prepisana na Vas. Ako pa izvršljivost še ni bila zaznamovana, smejo zoper Vas vložiti tako zvano hipotekarno tožbo (da ste dolžni plačati celo njihovo zavarovano terjatve ogibom izvršbe v Vašo obremenjeno parcelo) in po pravomočnosti sodbe voditi izvršbo v Vašo obremenjeno parcelo v izterjavo cele zavarovane terjatve. — Iz prvoga odgovora vidite, da trditve odvetnika ni točna. — Zakonite petodstotne obresti tečejo od dneva, ko bi morali po dogovoru plačati kupnino, čeprav Vas prodajalka ne terja na plačilo slednje. Pač pa astarajo obrestne terjatve, v kolikor so starše od treh let. — Po našem mnenju bi bilo bolje s plačilom kupnine (zlasti ako ga prodajalka ne terja) počakati, dokler ne oskrbi zbrisa hipotek. — Sodni polog kupnine ni na mestu, ker niso podani za to potrebni pogoji. — Morda vam vknjiženi upniki dajo dovoljenja za bremenprosto odpis, odnosno zbris njih zastavnih pravic raz Vaše parcele. Ako ne, boste pač morali prodajalko tožiti na izpolnitev prevzete obveze in po dobljeni pravdi eventualno voditi izvršbo, ki pa je precej komplicirana, odnosno njen uspeh dvomljiv. Sodišče bo namreč naročilo prodajalki, da založi zneske, potrebne za plačilo vknjiženih terjatev; seve, ako, odnosno dokler prodajalka plačila ne bo zmogla, ne boste mogli doseči zbrisa. Stroške zbrisa hipotek trpi prodajalka, čeprav to ni bilo izrecno v pogodbi določeno; važno je, da se ni dogovorilo nasprotno.

Pravica do upokojitve po pravilih bratovske skladnice. Maks P. Po omenjenih pravilih imajo pravico do pokojnine predelavci, kopači in strelni mojstri z najmanj 55 leti starosti, drugi delavci rudniških podjetij pa z najmanj 60 leti starosti, a le, ako so dovršili 35 let vstevnega polnopravnega članstva pri bratovski skladnici. — V primeru onemoglosti imajo polnopravni člani pravico do pokojnine tudi brez prej naštetih pogojev. Za onemoglega se šteje član, ki si ne more zaradi starosti, bolezni ali drugih hib zaslužiti z delom po svojih močeh in sposobnostih glede na izobrazbo in svoje dosežanje zvanje niti eno tretjino tega, kar zaslužijo telesno in duševno zdrave osebe iste vrste in podobne izobrazbe v istem kraju s podobnim delom. — Gornje pravice članstva se ohranijo osebam, ki so bile zavarovane najmanj tri leta, a je članstvo prenehalo zaradi redukcije dela, do enega leta po redukciji,

ako so bile zavarovane najmanj šest mesecev, pa do šest mesecev po redukciji. Po preteku kolektorskega leta, v katerem je potekel omenjeni rok, mora plačati taka oseba letno pristojbino 20 din za ohranitev svojih pričakovanih pravic. Če je bivši član v težkem materialnem stanju, mu sme glavni upravni odbor na njegovo prošnjo plačevanje odgoditi. Tako more ohraniti član svoje pravice s plačevanjem pristojbine, a le za tretjino časa svojega vstevnega članstva, ki ga želi ohraniti; v posebno opravičenih primerih sme glavni upravni odbor tudi reduciranim delavcem podaljšati rok na polovico tega časa. — Vzlic eventualnemu podalšanju bo potem takem Vaš svak v kratkem zgubil gornje pravice. — Delodajalca se žal ne more prisiliti, da bi svoječasnno odpuščenega delavca zopet sprejel na delo.

Izguba dela parcele pri merjenju po privatnem geometru. E. M. in N. O priliki merjenja po privatnem geometru ste Vi z možem izgubili del svoje parcele. S tem razmejičenjem se niste strinjali, radi bi dosegli ponovno meritev po državnem geometru, a je občina in okrajno načelstvo ne dovolila. — Pri kaki priliki je privatni geometer ugotavljal meje? Kdo ga je najel in zakaj? Ali ste morda že vnaprej podpisali izjavo, da boste priznali meje, kakor jih bo on izmeril? Ali je šlo za sodno razmejičenje? — Ako ste se z mejšem dogovorili, naj mejo določi privatni geometer in ako ste podpisali izjavo, da boste mejo priznali (tak podpis navadno geometri že vnaprej zahtevajo), vam naknadni odrek priznanja nič ne pomaga in meja žal velja. Ako je mož pod skrbitvom, bi moral izjavo dati, odnosno podpisati ali vsaj naknadno odobriti njegov skrbnik ali pomočnik, ker bi sicer ne bila obvezna. — Ako omenjena izjava ni bila dana, odnosno podpisana, in ni šlo za sodno razmejičenje, lahko vsak čas predlagate, naj sodišče uredi meje, ako so res sporne. Ako vrednost spornega mejnega prostora ne presega 500 din, bo sodišče dokončno določilo meje. Pri tem bo preskusilo, kdo ima močnejšo pravico do spornega prostora; če močnejša pravica ne bo dokazana, bo določilo meje po zadnji mirni posesti, če tudi te posesti ne bo možno ugotoviti, bo sporni mejni prostor razdelilo po pravični oceni. — Ako znaša prometna vrednost spornega prostora nad 500 din, lahko uveljavljate svojo močnejšo pravico a pravdo, in sicer najkasneje v treh mesecih od dne pravomočnosti odločbe, izdane v nespornem postopku o ureditvi meja. Dokazati bi morali, da ste že 30 let izključno Vi hasnovali mejni prostor javno, brez sile in prošnje, ali pa, da ste z veljavnim naslovom pridobili posestvo z mejnim prostorom vred in da ste ga sami v teh mejah hasnovali, odnosno, da ga mejš še ni hasnoval 30 let. — Za ureditev mej zasebnih posestev ni treba dovoljenja občine in tudi ne okrajnega načelstva. — Predlog za ureditev meja, odnosno tožbo mora vložiti skrbnik, odnosno pomočnik preklicanega lastnika.

Podpora za popravilo napajališča. E. N. Pred leti je Vaš mož z javno podporo napravil ob banovinski cesti, kjer daleč okoli ni dobre pitne vode, vodno koryto za napajališče. Sedaj je sled-

nje potrebno popravila in vprašate, ali ni dolžnost banovine, da prevzame napajališče v oskrbo ni pa nakaže vsaj podporo. — Ta dolžnost žal ne obstoji. V kolikor nam je znano, tudi ni nikakega zadevnega kredita v banovinskem proračunu. Lahko poskusite s prošnjo, morda ga kje najdemo.

Naknadna zahteva plačila za opravljena dela. M. in N. V. Na posestvu polsestre sta dve leti delali, ko je bila polsestra bolna, in sta se bolj mučili, nego v vajini prejšnji službi, kjer sta dobivali poteg hrane 200 din mesečno. Vprašate, ali smeta kaj zahtevati za svoje delo. — Ako se niste z lastnico posestva dogovorili, da bosta delali brezplačno, tedaj imata pravico zahtevati za svoje delo primerno plačilo, to se pravi toliko, kolikor v Vašem kraju povprečno plačujejo za enako delo. Seve se ima pri tem vpoštovati, da ste delali pri lastni hrani.

Vknjiženi upniki ne dovolijo odprodaje dela posestva. Isti. Radi bi od posestva odprodali neko njivo, za katero imate dobrega kupca, pa Vam vknjižena upnica in prevžltkarica ne dovoli bremenprostega odpisa, čeprav je na ostalem posestvu dovolj zavarovana. — Brez dovoljenja knjižnih upravičencev se sme odpigati bremenprosto le tak del, čigar površina ne presega stotega dela površine nedeljenega dela zemljiškoknjižnega telesa (vlečka) in ni vreden več kot tisoč dinarjev. Za odpis večje parcele pa potrebujete na vsak način navedeno dovoljenje; izsiliti ga ne morete. Morda ga boste dosegli na ta način, da izplačate vknjiženim nezadovoljnejšem vsaj del dobljene kupnine.

Mejaš zoral travnik za njivo in prepoveduje dotecanje vožnje. L. V. že 32 let ste nemoteno vozili po sosednem travniku. Pred leti je ta travnik kupil nov lastnik, ki ga je spremenil v njivo. Vam prepoveduje nadaljnje vožnje ter Vas je tožil na odškodnino zaradi opravljenih voženj. — Ako ste res 32 let vozili brez prošnje in sile ter javno po sosednem travniku, ste si priposestvali zadevno služnostno pravico in niste dolžni plačati nikake odškodnine. Vendar te pravice ne bi mogli uveljaviti zoper sedanjega lastnika, ako ni bila vpisana v zemljiško knjigo in je on travnik pridobil v dobri veri, da ni obremenjen z navedeno služnostno pravico. Proti dobri veri bi govorilo, ako so bili na travniku vidni sledovi kakih voženj; kupec je dolžan si kupljeno parcelo ogledati.

Sosed začel voziti gnojnico preko travnika. Naročnik. Vaš sosed ima izvoz iz svojega travnika čez Vaš travnik. Pred leti si je napravil vzorno gnojlišče in sedaj večkrat vozi gnojnico čez Vaš travnik ter dela škodo na travi. Vaših prošenj, naj vozi spomladi ali jeseni, noče uvaževati, češ, da sme voziti kadar se mu poljubi. — Ali si je sosed pridobil pravico voziti čez Vaš travnik s pogodbo ali jo je priposestval? Ako ima pogodbeno pravico, prečitajte vsebino pogodbe, ali kaj piše o tem, kakšne vožnje sme sosed opravljati, odnosno ob katerem času. Vožnje izven izgovorjene mere ali časa mu lahko prepoveste.

Ako pa je sosed služnostno pravico vožnje priposestval, jo sme izvrševati le v tistem obsegu, kakor jo je že 30 let; vsako razširjenje služnosti mu lahko prepoveste, po potrebi s tožbo. Seve lahko zahtevate odškodnino, ako jo trpite zaradi neopravičenih voženj.

Pravice nezakonske matere in nezakonskega očeta. S. M. v K. Vaša sorodnica je v Zagrebu zanosila z orožnikom, ki ji je sprva obljubljal zakon, potem pa jo pustil na cedilu in se dal premestiti v Srbijo. — V Srbiji je res tožba na priznanje nezakonskega očetovstva nedopustna. Seve, čim bi se nezakonski oče vrnil iz Srbije, ga lahko takoj tožite. — Prosite okrajno sodišče, v čigar okolišju biva nezakonski otrok, naj da potom pristojnega sodišča v Srbiji zaslišati orožnika, ali nezakonsko očetovstvo prizna. Potem bi se mu lahko naložilo plačilo primerne preživnine za otroka. — Terjatev matere na plačilo stroškov poroda in njenega vzdrževanja za šest tednov po porodu zastara žal že s preteklim treh let po porodu. Terjatev tretjih oseb (tudi matere) zoper nezakonskega očeta na povračilo stroškov, ki so jih imele z oskrbo njegovega nezakonskega otroka, pa zastarajo šele v 30 letih. — Ako mati ne ve za sedanje bivališče orožnika, naj prosi varstveno sodišče, da zanj poizve pri glavnem poelstvu orožništva.

Šolska služiteljica in privatna dela za šolskega upravitelja. R. R. Srbija. S kom je sklenila Vaša žena službeno pogodbo? Ako se kaka pogodba zasebnopravne narave sploh ni sklenila, odnosno ako ni bila sklenjena s šolskim upraviteljem in ni bilo v njej določeno, da mora izvrševati dela tudi za privatno gospodinjstvo šolskega upravitelja, tedaj Vaši ženi slednjih del ni treba opravljati brez posebnega plačila. Ako bi upravitelj grozil z odpovedjo službe, naj mu odgovori, da bo sporočila višji šolski oblasti, zakaj, odnosno s čim ji grozi. — Ako je žena nastavljena od šolske oblasti, odnosno imenovana kot služiteljica-dnevničarka, je povsem jasno, da ji ni treba opravljati del za zasebno gospodinjstvo upravitelja, marveč le za šolo. Morda boste pri banski upravi dosegli, da bo dala potreben pouk g. upravitelju.

Posestnica noče primerno plačati bivšega gospodarja. A. S. pd. A. Pri neki posestnici ste tri mesece opravljali gospodarska dela. Sprva Vam je obljubila zakon, potem pa plačilo. Sedaj Vam ponuja le 10 din dnevno, čeprav je znašala v tistem času moška dnina 15—20 din. — Če mezda ni bila dogovorjena z določenim zneskom, smete toliko zahtevati, kolikor je znašala povprečna mezda za enakovrstne uslužbence v tistem okraju. Ali ste upoštevali eventualno prehrano in stanovanje? Stanovanje bi bilo oceniti z 2 din dnevno.

»Boga je hotel, da bi mu zarubil.« Upnik je dal zarubil svojemu dolžniku dve sveti podobici ter hotel, da bi se mu zarubilo tudi podobico Križanega, ki je visela v kotu. — To je sicer res zelo slab dokaz ljubezni do bližnjega, a po zakonu tudi take podobice niso izvzete od izvršbe. Imen ne kaže da bi objavljali.

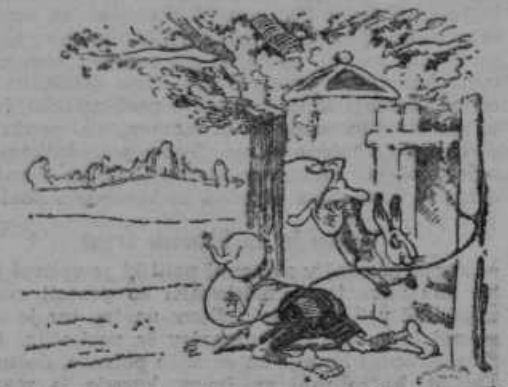
je sklonil glavo in vdano prenašal udarce. Ni jih čutil. Njegovo srce je vriskalo...

(Dalje prihodnjič)

Lovska zvižaja

»Oho! Tu je pa nagačen zajec! Hop z njim!«

A zajec ni bil nagačen, ampak živ, zato je poskočil...

»Ljubi zajček, dober lov si naredil!«

Sedaj te imam, tatič, ki kradeš moja jabolka!«

Vlomilska idila

Sodnik: »Kaj je delal vaš tovariš med tem, ko ste vi v spalnici praznili omare?«

Vlomilec: »Otrok se je bil zbudil in on ga je zibal, da ne bi jokal...«

Zlobno namigavanje

»Kdaj vam je torej nos zmrznil?«

»Leta 1918.«

»Leta 1918? — Aha, se že spominjam! Takrat je bila dobra vinska letina...«

Našim malčkom

Matjažek

Junaškega Slovenca povest v slikah

Matjažek je poskočil. »Jaz — jaz sem tudi pod gorami doma, mene so tudi zaprli...« Veslar je ostrmel. Potem je zajo-

38 kal in ga objel. »Matjažek, otrok moj!« — Tudi Matjažek je jokal.

Toda že je prihitel paznik in zavihtel svoj korobač. »Pusti otroka, ti ušivec!« — »Molči in pridi še!« je šepnil veslar. Potem

njim — ves nemški narod. Je pa sedaj samo na gospodu Benešu, ali hoče vojno ali mir. Upa, da bo izpolnil, kar je že objubil, če pa tega do 1. oktobra ne bo storil, pride 75 milijonov Nemcev nad 7 milijonov Čehov. »Sedaj naj gospod Beneš izbira!« so bile zadnje Hitlerjeve besede.

Zadnji ukrepi Anglije in Francije 26. septembra

Francoski ministrski predsednik in zunanji minister sta se vrnila po posvetovanjih z angleško vlado z letalom iz Londona. Na londonski konferenci so sklenili, da preprečijo, da bi Hitler zasedel češkoslovaško področje in izzval vojno. Če bi pa le prišlo do izbruha sovražnosti, bosta razporedili Anglija ter Francija letalsko moštvo na bojne črte. V Londonu je bil poklican iz Pariza načelnik glavnega francoskega generalnega štaba general Gamelin. Predsednik angleške vlade Chamberlain je poslal z letalom v Berlin svojega najozjega sodelavca Wilsona s pismom, katero vsebuje skupni odgovor angleške in francoske vlade na Hitlerjevo spomenico. To pismo je bilo oddano 26. septembra ob petih popoldne v roke kanclerju Hitlerju. Chamberlain se je zahvalil Rooseveltu za posredovalno brzojavko in ga je zagotovil, da je storila angleška vlada vse, da bi zagotovila mirno rešitev sedanjih težav. Po Hitlerjevem govoru se je sestel v Londonu ožji odbor štirih ministrov pod Chamberlainovim predsedstvom, nato pa se je sestel angleški tajni svet pod predsedstvom angleškega kralja. Kaj se je na teh posvetovanjih sklenilo, še ni znano.

Domače novice

73 letni starček umorjen in izropan. Peter Koroš, po domače Libnik, 73 letni posestnik, se je podal zadnjo nedeljo zjutraj v cerkev v Mežico, od koder se je vračal krog osmih. Prekoračil je most preko Mežice pri Torčevi žagi in se je podal v strmi Volinjakov hrib. Kakih 200 metrov nad žago, kjer pelje steza v gozd, je skočil nanj iz grmovja prežeči moški in je pobil hudega slutečega Koroša s palico na tla. Tolovaj je do nezavesti pobitemu popolnoma razbil glavo s kamnom. Nato je preiskal starčeve žepe, je zavlekel truplo v gozd, kjer ga je skrtil v grmovje, in zginil. Edina pričča strašnemu dejanju je bil devetletni pastir, kateri je pasel krave pod mestom napada. Videl je mlajšega neznanca, kako je kleče na tleh ležečega obdeloval s kamnom. Kakor hitro je napadalec zginil, si je fantek ogledal, kaj da je razbijal tujec, in je našel umirajočega starca. Hitro je poklical ljudi, ki pa niso mogli več pomagati, ker je bil stari Koroš že mrtev. Kmalu za tem se je pojavila na kraju zločina orožniška patrulja, za to pa sodna komisija. V mrtvašnico v Mežico prenešeno truplo je bilo sodno razteleseno. Po prvih poizvedbah je veljal stari Koroš za premožnega in je imel stalno pri sebi večje denarne vsote. V Mežici je prodal par volov in je prejel zanje naplačilo 1300 din. Koliko je oropal morilec staremu, je še deloma zagonetka. Orožniki iz Mežice in Prevalj so se podali takoj z vso vmeno na delo in so prijeli Silvestra Kranjca iz Žerjavov pri Črni. Našli so pri njem 2000 din, o katerih aretirani ni mogel povedati, od kod jih ima. Kranjca je po krajšem oklevanju priznal umor.

Nočni požar v Murski Soboti. Dne 24. septembra krog polnoči je uničil ogenj dvoriščno poslopje avtoizvoščeka Rajha sredi Murske Sobotice. Gasilci so preprečili razmah nesreče.

„Slov. Gospodar“ stane:

za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Surov napad na 72 letnega starčka. V razglednem stolpu na Pohorju stanuje že 12 let 72 letni Matevž Dornik. Planinci so našli starčka zadnjo nedeljo zjutraj hudo poškodovanega in so ga spravili v mariborsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima poškodovana rebra na desni strani in je zaradi udarca oglušel.

Podlegel poškodbi. Karel Zupančič, 30 letni posestnikov sin iz Ojstriške vas pri Sv. Juriju ob Taboru, je tresčil pred dnevi s kolesom ob drugega kolesarja in si prebil lobanjo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodbi zadnjo nedeljo.

Beg od doma. 30 letna duševno bolna Ivanka Majerjeva je 19. septembra pobegnula od doma. Je srednje velikosti, precej močna, oblečena v belo bluzo (lilačtasto) in modro krilo. Komur je kaj znanega, se prosi za obvestilo na Franca Majer, Pobrežje pri Mariboru, Nasipna 9.

Po vrnitvi iz umobolnice zopet ponorel. K svojemu 52 letnemu očetu Francu Hajdniku iz Sv. Jerneja pri Ločah se je vrnil sin, kateri je bil nekaj časa v umobolnici v Novem Celju. Ob vrnitvi je sin zopet ponorel. Prišlo je celo do spopada med blaznim sinom in očetom. Oče je dobil tako hude notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

Sreča v nesreči. Jožef Horvat, gostilničar iz Gorišnice pri Ptujju, si je kupil nov avto, s katerim je napravil poskusno vožnjo v Ptuj. Na ormoški cesti je hotel prehiteti motociklista Fr. Znidariča, ki je spremenil v tem hipu smer vožnje. Avto je zadel z blatnikom v motorno kolo in ga vlekli z vozačem vrem kakih 20 metrov po cesti. Vsi očividci nesreče so bili uverjeni, da gre za hudo ali celo smrtno nesrečo. Motociklist pa je pritezel izpod avtomobila na srečo samo nekoliko opraskan ter preplašen. Motor je razbit.

Vlomilec okradel gospodinjico in dekle. V Kicarju pri Ptujju je vdrl neznanec v pritlično hišo posestnice Uršule Lacko. Odnesele je gospodinjico in služkinji obleke in obutve za 2000 din.

Trikrat zaboden. Vinka Herodeža, 28 letnega mesarskega pomočnika iz St. Pavla pri Preboldu, je zaboдел zadnjo nedeljo pred njegovim domom sosedov hlapec dvakrat v levo roko in enkrat v levo stran hrbta. Poškodovanega so odpremili v celjsko bolnišnico.

Vlomi v škocjanu pri Mokronogu. Pri belem dnevu je bilo vlomljeno 21. septembra pri užitkarici Tereziji Rabzelj iz Zloganja in odnešena vsa obleka, posteljnina, par boljnih čevljev, 160 din in še več raznega drugega blaga. Vse to je zanesel vlomilec na bližnji kozolec in zakopal v seno, a naslednjo noč odnesel dalje, kakor so kazali sledovi. Takisto je bilo v isti vasi pri Tramtetu tudi pri belem dnevu vlomljeno v stanovanje in ukradena vsa boljša obleka, moška in ženska, nekaj čevljev in še več raznega drugega blaga v vrednosti skoraj do dva tisoč dinarjev.

Naša društva

Rače. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 2. oktobra ob treh popoldne in ob sedmih zvečer krasno igro »Črna žena«, na šolskem odru v Račah. Pridite!

Črešnjevci. Otvoritev Slomšekovega doma dne 18. septembra. Sonce, ki septembra najlepše sije (Cajnkari) je vabilo na sončni črešnjevski grič h koncertu, ki so ga priredili skupno najboljši pevci in pevke iz Slov. Bistrice, Laporja in Črešnjevca. Koliko truda, koliko potov so imeli ti zbori k vaju doma in k skupnemu nastopu. Da omenimo samo trozborne pesmi »Juhé, pojdemo v Škufce«, »Telovadska«, »Zgubljen cvet«, »Nazaj v planinski raj«: o veličast naših pesmi! Hvala vam vsem! Govornik g. Kotnik iz Maribora je razvijal misli, ki bi naj dale mladini nove pobude, pripomogle h krepiki rasti na kulturnem potju.

V lastnem domu se društveno delo uspešno razvija. Hvala mu! Vtisi njegovih besed se ne morejo zbrisati iz spomina. Hvala udeležencem iz vseh krajev. Polne dvorane so najjačji dokument o potrebi Slomšekovih domov. Le v lastnem domu se krepki zdrav čut za kulturni utrip človeškega srca. In v tem oziru delajmo skupno v slovenjebistriškem okraju!

Dopisi

Čadram-Oplotnica. V nedeljo, dne 25. septembra, je bila pri nas velika cerkvena slovesnost, katere se je udeležilo več tisoč vernikov. Pravi jo, da toliko ljudi še ne pomnijo niti starejši. Ta dan je bil določen za blagoslovitev novega bronastega zvona za tukajšnje župnijske cerkev. Pred sv. mašo je blagoslovil novi zvon g. arhidiacon Fran Tovornik iz Konjic ob asistenci gg. nadžupnika Julija Vajda iz Rogaske Slatine in domačega župnika duh. svetnika Franca Hohnjeca, ki je imel nato pomenljiv in krasen cerkveni govor ter slovesno sv. mašo z ljudskim petjem. Znana velika cerkev je bila natlačeno polna, še več ljudstva pa je moralo zaradi gneče ostati zunaj cerkve. Po sv. maši so med igranjem godbe dvignili veliki zvon v zvonik. Slovesnost je povzdignilo tudi lepo vreme. Zvon tehta 2441 kg ter je iz iste tovarne, kakor za mariborsko frančiškansko cerkev, namreč inž. Bühla iz Maribora.

MALA OZNANILA

RAZNO:

Jablus-sadjevec, izvrsten, lahko napravite poceni, ako uporabite tropine, vinske ali sadne. S poštno stane 100 litrov 58, 150 litrov 86 din. Glavno zastopstvo Franc Renier, Podčetrtek. 1475

Singer krojaški šivalni stroj, malo rabljen, prodaja poceni Ussar Alojz, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1471

Odločno izjavljam, da drugje ne kupujem več, kajti vedno kupim najmočnejše čevlje, koce, odeje, hubertuse, obleke, flanelo, klot, hlače, nožice itd. najceneje v Manufakturi Grajske starnarne, Maribor, Vetrinjska 10. 1473

Prodajam pet velikih sodov 700—8000 litrov. Solak Konrad, Šetarova 1, Sv. Lenart v Slovenskih goricah. 1454

Šivalni stroj, najnovejši, cena 1600 din, pogrezljiv 1850, z 20 letno garancijo, prodaja Ussar Alojz, Maribor, Trubarjeva ulica 9. 1472

Pri starinarju, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, se poceni prodaja pogrezljiv šivalni stroj; kupite poceni ostanke flanelo, žamet, barhenta, oksforda, cajga, belo, rjavo in plavo platno, žametaste obleke od 12 din, predpasniki, moške in ženske srajce, hlače, fantovske sukence, nogavice. 1476

Jablus-jabolčnik, tvarina, iz katere napravite najboljši jabolčnik ali hruškovec tudi brez naravnega sadjevca. Jablus je sedaj tako vsestransko izpopolnjen, da vsebuje vse snovi naravnega sadjevca. Ker so sedanji paketi od prejšnjih še enkrat težji, stane s poštnino 50 litrov 39,50, 100 litrov 69, 150 litrov 98 din. Stotine pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo Franc Renier, Podčetrtek. 1474

Kmetovalci! Prima semensko pšenico prodaja oskrbništvu Brandhof, Studenci pri Mariboru.

GOSPODINJE!

Navodila za vkuhanje dobite v raznih strokovnih knjigah. Pišite po ponudbo. — Papir in vse druge potrebščine dobite po ugodni ceni pri nas. Radi bi Vam postregli. Oglasite se pismeno ali osebno v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptujju.